

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Z Valné hromady Společnosti přátel Afriky	3
Deset let Společnosti přátel Afriky	3
Zpráva o činnosti Společnosti přátel Afriky v roce 2000.	4
Projekty na rok 2001	7
Zhodnocení zahraniční politiky ČR vůči subsaharské Africe v roce 2000	8
Usnesení Valné hromady Společnosti přátel Afriky.	10
Z Valné hromady Společnosti česko-arabské	12
Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské v roce 2000	12
Hlavní projekty Společnosti česko-arabské na rok 2001	14
Usnesení Valné hromady Společnosti česko-arabské.	16

STÁTNI SVÁTKY A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Miroslav Houska: Blahopřejeme spřáteleným zemím	18
---	----

STUDIE A DOKUMENTY

Božek Homola: Spor o Jeruzalém.	19
---	----

INFORMACE A ZAJÍMAVOSTI

Luboš Kropáček: Mezinárodní vědecká konference Afrika 2000.	21
Josef Regner: Návštěva prezidenta Václava Havla v Saúdské Arábii a Kuvajtu	22
Jaroslav Slípka: MUDr. Vlasta Kálalová-Di Lottiová – k 30. výročí její smrti	23
Alois Wokoun: IWALEWA-Haus v roce 2001	25
Josef Poláček: Afrika „Reportéra-kouzelníka“	26
Výzva pro zájemce – prezentujte svou přednášku na mezinárodním setkání Cesty 2001	27
Děti a svět 2001	28
Představujeme nová loga našich Společností	29

CO SI PŘEČÍST

Bohům patří úlitba	30
------------------------------	----

Z Valné hromady Společnosti přátel Afriky

Deset let Společnosti přátel Afriky

Společnost přátel Afriky vznikla v euforickém klimatu roku 1990 jako jedno z občanských sdružení rodící se občanské společnosti tehdejšího Československa. Za 10 let své existence si nepochybně získala respektované postavení iniciátora, prostředníka či spolupřádatele početných akcí sloužících lepšímu vzájemnému poznání a upřímné spolupráci mezi českou veřejností a Afričany – těmi, kteří žijí u nás, mezi námi, i doma v subsaharské Africe. Dnes naše společnost sdružuje více než 400 přátel Afriky; vedle nejpočetnějšího jádra v Praze má své pobočky také v Brně, Olomouci a Plzni a skupinky členů i v dalších krajích. Trvale udržujeme kontakt s přáteli Afriky také na Slovensku. O činnosti SPA informuje čtyřikrát ročně Bulletin, který vydáváme společně se Společností česko-arabskou.

Jestliže se dnes po 10 letech rozhlížíme po šíři a hloubce vykonané práce a získaných poznatků, pak přední místo v našich úvahách si zaslouží připomínka osobního rázu. Po celou dobu, od prvních krůčků Společnosti, stál až do dnes v jejím čele prof. MUDr. Vladimír Šerý. Jeho bohaté osobní zkušenosti, úcta, již se právem těší u nás i ve světě jako přední odborník na poli cestovní, zvláště tropické medicíny, vřelý vztah k lidem a neúnavná pracovitost – to vše byly cenné prvky ke stavbě prestiže naší Společnosti. Dnes po 10 letech nás pan profesor vybízí, aby štafetu vedení převzal někdo mladší. Máme-li takový krok učinit, pak je nejprve na místě prof. Šerému upřímně poděkovat za celých 10 let, za mourost, za obětavost, za vytrvalou práci a za všechny stránky minulého působení naší Společnosti, kdy jeho zásluhou konala dobré dílo. Zároveň navrhuji, aby prof. Šerý zůstával na-

dále členem našeho předsednictva jako čestný předseda.

Nemáme čas k podrobnému bilancování uplynulých 10 let. Připomeňme si jen, že SPA organizovala velký počet akcí jako celek, další početné aktivity vyvíjely její pobočky a jednotlivá Sdružení. Do prvního okruhu patřily každoroční oslavy Dne Afriky, velké konference, jako bylo sympozium Afrika – osudy kontinentu v květnu 1993 (připomínka 30. výročí založení OAJ), týden Jižní Afriky, ekonomický seminář na podporu české hospodářské spolupráce se subsaharskou Afrikou v prosinci 1997, mezinárodní konference o zdravotních problémech Afriky (1998) a další. Jinou oblastí společné činnosti bylo pořádání výstav. Zásluhou doc. Libického jsme před třemi roky zahájili spolupráci se studenty gymnázia v Horních Počernicích, kteří se aktivně podílejí na některých kulturních pořadech. Zvláštní zmínku a ocenění si zaslouží také práce s dětmi, které se věnuje Mgr. J. Jiroušková, organizátorka literárních a výtvarných soutěží Afrika dětskýma očima. Do příštích ročníků této soutěže se zřejmě podaří zapojit i UNESCO.

K činnosti našich poboček

Předsednictvo oceňuje příkladnou aktivitu našich olomouckých členů: četné besedy, zájezdy, spolupráci s místní zoologickou zahradou, publikaci bulletinu (1 x ročně), zprávy v regionálním tisku aj. Neméně aktivní je také plzeňská pobočka, která v součinnosti s pobočkou Společnosti česko-arabské a Sdružením arabských občanů žijících na Plzeňsku uspořádala řadu zajímavých setkání, při nichž využila poznatků ze dvou expedic Kalahari a Sahara. S naší pomocí plzeňská pobočka vydala kalendář s africkou tematikou. Dnes se členové pobočky snaží získat sponzora k orga-

nizaci expedice do východní Afriky. V činnosti brněnské pobočky se nepříznivě promítla personální nestabilita ve vedení i členstvu. Spolupráce s Moravským muzeem byla převážně organizována z centra. Na předsednictvu byl vysloven názor, že práci v Brně bude nutné věnovat více pozornosti.

Několik významných iniciativ bylo věnováno připomínce příkladného díla Alberta Schweitzera: zasedání Mezinárodní Schweitzerovské asociace v Praze a v Holíčích, setkání s členy německé Schweitzerovy společnosti, zájezd do Alsaska, kulturní večery s varhanními koncerty v kostele v Jirchářích aj. V této souvislosti si zaslouží pietní vzpomínku doc. Ctibor Votrubec a dr. Wondrák, kteří několik let s nevšední erudicí a zápalem oslovovali českou veřejnost ve Schweitzerově duchu, dnes již ale bohužel nejsou mezi námi.

Vedle *Sdružení přátel A. Schweitzera* bych rád alespoň krátce připomněl hlavní rysy z činnosti dalších Sdružení zaměřených regionálně.

- *Sdružení přátel Etiopie* vydává velmi kvalitní bulletin, do dneška již vyšlo 9 čísel. V dobré součinnosti s etiopskými občany v ČR pořádá pravidelné oslavy etiopských Vánoc a další příležitostné akce.
- *Sdružení přátel Ghany* uspořádalo velký počet besed a několik výstav. Dobrý ohlas měly na našich akcích vystoupení ghanských hudebníků. Zvláštní ocenění si zaslouží spolupráce ze strany ghanského velvyslanectví.
- *Sdružení přátel Nigérie* vydávalo podle možností občasný věstník. K tradičním iniciativám se zařadily večery africké, obzvláště nigerijské poezie, které ve spolupráci s Lyrou Pragensis několikrát organizoval doc. A. Libický. K jeho zásluhám patří i rozvinutí spolupráce s gymnáziem v Počernicích.
- *Sdružení přátel Jihoafrické republiky* navázalo na dobré základy, které položila SPA týdnem JAR, a na velkou ochotu, s níž nám vychází všestranně vstříc velvyslanectví JAR. O semináři s gymnazisty v roce 2000 bude ještě zvláštní zmínka.
- *Sdružení přátel zemí východní Afriky* je

znevýhodněno absencí příslušných zastupitelských úřadů v Praze. Rozvíjí nicméně poměrně bohatou činnost zaměřenou zvláště na přednášky. Je potěšitelné, že cestovatelů do této jedinečně krásné části Afriky u nás stále přibývá.

- *Sdružení pro Zambii, Zimbabwe a Malawi* je zatím mladé. Svou činnost zahájilo několika přednáškami a besedami.
- V Ústí nad Labem uspořádali členové expedice Lemuria spolu s časopisy Vesmír a Koktejl koncem roku 1999 výstavu Madagaskar svět sám pro sebe. Počátkem roku 2000 pak vzniklo z tohoto podnětu *Sdružení přátel Madagaskaru*. V Ústí, dnes opět krajském městě, působí v současnosti několik přátel Afriky a lze uvažovat, že by zde mohla vzniknout nová pobočka.

Rýsuje se také možnost ustavit další, nové a nepochybně potřebné sdružení pro frankofonní země Afriky a také sdružení či sekce zaměřené na ekologickou problematiku. Otevírají se rovněž možnosti oslovit naši veřejnost i novou, elektronickou formou. O tom všem v následující zprávě za zlomový rok 2000 – zlomový z hlediska kalendáře i našich nových perspektiv. Chceme kráčet dál, a proto při příležitosti 10. narozenin naší Společnosti vyslovuji přání, které je pro nás zároveň výzvou a závazkem: Ad multos annos!

Zpráva o činnosti Společnosti přátel Afriky v roce 2000

V tomto roce činnost naší Společnosti pokračovala širokým spektrem akcí zaměřených především na lepší poznávání Afriky a zvláště africké kultury. Zvláštní význam dávala našim aktivitám připomínka jubilejí, jakých rok 2000 zaznamenával dlouhou řadu. Jednak sama SPA dovršila 10 let svého působení, připomínali jsme si ovšem také události před 40 lety, kdy během jediného roku 1960 získalo nezávislost 17 afrických států. K obdobným výročím se připojila také připomínka čtvrtstoletí od nezávislosti portugalských kolonií. Tato tematika se odrazila na stránkách našeho Bulletinu, v činnosti sdružení přátel jednotlivých re-

gionů a v závěru roku na mezinárodní vědecké konferenci, kterou naše Společnost pořádala společně s Ústavem Blízkého východu a Afriky Univerzity Karlovy.

Tradiční významné akce, jakou je každoročně koncem května oslava Dne Afriky, jsme se loni v Praze zúčastnili pouze jako spouřorganizátoři. Velkou iniciativu totiž tentokrát projevíli sami čeští Afričané, tedy afričtí absolventi našich vysokých škol a dnes podnikatelé, ve spolupráci s českým Humanistickým hnutím a africkými velvyslanectvími. Večer, který uspořádal 26. 5. v Lucerně, byl nazván „Ples v africkém stylu“. Tento styl se barvitě uplatnil v hudbě, v tanci, v módní přehlídce i v občerstvení, které připravila děvčata z Mali. Za SPA pozdravil účastníky prof. Šerý. Vystoupila také česká skupina perkusistů Dunumba, našim členům již dobře známá z některých výsazí a jiných akcí. V Brně oslavu Dne Afriky organizovala naše pobočka. Šlo tu hlavně o setkání s africkými diplomaty. Pobočka v Olomouci při téže příležitosti obnovila tradici jarních pochodů, letos i s účastí afrických studentů.

Významné místo mezi aktivitami SPA má tradičně přednášková a výstavní činnost, do značné míry rozvíjená ve spolupráci s muzejními institucemi a kulturními domy v rostoucím rozptylu po Čechách a Moravě. Prohloubili jsme spolupráci s Náprstkovým muzeem v Praze a s Moravským zemským muzeem v Brně, obnovili kontakty s Kulturním domem a muzeem Emila Holuba v Holicích a nově navázali spolupráci s muzeem v Olomouci a Kulturním domem v Luhačovicích. Tyto formy spolupráce nám pomáhají dostávat se do povědomí dalších občanů naší země a přispívat k realizaci hodnotných projektů, na něž by naše vlastní síly samy nestačily. Z loňských afrikanistických expozic Náprstkova muzea připomínáme výstavu „Africký portrét“ fotografa Moše Finkela a znamenitou rozsáhlou výstavu „Svět urozených divochů“.

Projďme si krátce kalendář nejvýznamnějších akcí v uplynulém roce.

V lednu jsme si připomněli 125 let od narození Alberta Schweitzera. V únoru se brzy po Valné hromadě sešli v Teconu na Národní třídě přátelé Ghany k připomínce jejího Dne ne-

závislosti. Aktuální projevy přednesli velvyslanec Ghanské republiky p. Samuel Valis-Akyianu a bývalý velvyslanec ČR v Akkře dr. Vl. Klíma. V následující besedě informovala mluvčí Humanistického hnutí v ČR Dana Feminová o aktivitách, které toto hnutí připravuje pro africké studenty v Praze a pro některé země v Africe, zvl. Guineu a Keňu. V Brně probíhal po osm měsíců cyklus přednášek prof. Jelínka a dalších odborníků s názvem „Africké příběhy“. Pro velký zájem cyklus pokračuje i letos, první přednáška se konala 16. 1. 2001, druhá 30. 1. 2001.

V dubnu přednášel v Náprstkově muzeu ing. D. M. Mosek-Sek z Konga o sounáležitosti a rozdílech africké a evropské kultury. Svá slova doprovodil videoprojekcí. Přednášky a bohaté besedy se zúčastnili i diplomaté z nově ustaveného velvyslanectví Demokratické republiky Kongo v Praze. V Náprstkově muzeu proběhla také beseda s předsedkyní Sdružení přátel Zambie a Zimbabwe MUDr. Marií Krauzovou na téma „Lékařem v Zambii“. Do třetice v tomtéž měsíci se v Toskánském paláci uskutečnil seminář na téma „Lidská práva jako základ pro spolupráci a rozvoj – příklad a úsilí JAR“. Hovořili: hlavní organizátor setkání JUDr. J. Hlaváček, náměstek ministra životního prostředí ČR, prof. V. Šerý, P. Uhl, zmocněnec vlády pro lidská práva, Mgr. J. Siro, ředitel odboru zemí subsaharské Afriky na MZV, JUDr. K. Komárek, tajemník České komise pro UNESCO, dr. Sylvester Rascher, chargé d'affaires a. i. JAR v Praze, a dále pak početní účastníci, mezi nimi studenti gymnázií z Prahy a z Příbrami; někteří si své příspěvky připravili anglicky. Konečně v Olomouci byla v tomtéž měsíci dubnu instalována výstava o Madagaskaru, sestavená dříve pro Ústí nad Labem. Její uvedení doplnila zajímavá přednáška Ing. Jiřího Balíka, redaktora časopisu Koktejl a člena přírodovědné expedice Lemuria, která zůstává hlavním iniciátorem činností zaměřených na Madagaskar. Olomoucká pobočka se dobře prezentovala také na Dnech francouzské kultury, v jejichž rámci byla věnována pozornost frankofonní Africe.

V květnu SPA, zastoupená Mgr. J. Jirouškovou, zorganizovala společně s Českou orientalistickou společností a ve spolupráci s praž-

skou ZOO výtvarnou dílnu „Zvířátka v Orientu“. Děti poslouchaly dvě odpoledne v ZOO vyprávění o zvířatech v orientálních mytologiích a pohádkách, ochutnaly africký a asijský čaj a uplatňovaly svou dovednost ve výtvarné a keramické dílně. Akce se propojila s druhým ročníkem soutěže „Afrika dětskýma očima“, která probíhala v zoologické zahradě o několika víkendech od května do září. Podrobnosti uveřejňuje Bulletin v č. 4, kde je rovněž vyhlášen 3. ročník soutěže, který vyvrcholí v září 2001. Žádáme vás o propagaci této soutěže ve vašem okruhu. V této souvislosti dodejme, že naše Společnost se podílí také na celostátní soutěži „Děti a svět“, kterou již 10 let organizuje Klub cestovatelů Hanzelky a Zikmunda Globe v Prosiměřicích. Tam jsou také práce vystavovány vždy na podzim při setkání cestovatelů, jichž se někteří účastníme. Loňské setkání „Cesty 2000“ mělo motto: Tisíc a dvě noci porozumění, ekonomické a náboženské tolerance na konci tisíciletí.

Významnou akci – minisympozium o lékařských a sociálně charitativních problémech subsaharské Afriky uspořádala olomoucká pobočka SPA v říjnu na Svatém Kopečku. Konference vzpomněla i nedožitých 65. narozenin svého významného člena dr. M. Budíka. Referáty, které přednesli MUDr. V. Jorda, dr. V. Klíma, MUDr. G. M. Houndjo (z Beninu), dr. Alec Oulton (JAR) a ing. V. Hlídek, byly zaměřeny na zdravotní problémy Afriky a doplněny videosekvencemi. Akce měla v Olomouci rozsáhlý ohlas.

V posledním čtvrtletí se uskutečnilo několik dalších přednášek a kulturních večerů. V Náprstkově muzeu přednášel P. Jelínek o svých zkušenostech z dobrovolnické práce v Mosambiku. Dr. Petr Verner uspořádal přednášku a videoprojekci o afrických kočkovitých šelmách; do přednášky se zapojili studenti gymnázia v Horních Počermicích. Další přednášky byly věnovány vzpomínkám z cest po Tanzanii a Keni a situaci v Zambii a Ghaně. V říjnu se naše Společnost podílela na výstavě fotografií Karla Soboty, uspořádané v Kulturním domě v Holicích s názvem „Jižní Afrika a dr. Emil Holub“. Vernisáže se účastnili členové městského zastupitelstva v čele se starostou. Pro studenty gymnázia Emila Holuba

v Holicích byl uspořádán za velkého zájmu seminář o Jižní Africe. Hovořil dr. O. Hulec z Orientálního ústavu AV. Gymnázium navazuje kontakty s podobnou školou v JAR. Jsme rádi, že po nástupu nového ředitele Kulturního domu, pana Ludka Kaplana, se obnovila naše spolupráce s tímto zařízením. Již dnes projednáváme přípravu společných akcí k Holubovým výročím v roce 2002.

V listopadu se v tradiční spolupráci s Lyrou Pragensis uskutečnil literární večer, tentokrát věnovaný převážně jorubské poezii. V prosinci byl uspořádán v kostele V Jirchářích varhaní koncert jako připomínka na osobnost Alberta Schweitzera.

Jako určité vyvrcholení akcí v roce mnohostranných jubilejí se ve dnech 4. a 5. prosince konala v historické budově Karolina mezinárodní vědecká konference s názvem „Afrika 2000“. Pořadatelé byli společně naše SPA a Ústav Blízkého východu a Afriky Filozofické fakulty UK. Podrobnější informace a hodnocení budou publikovány v našem Bulletinu a pravděpodobně také v časopise Mezinárodní politika. Zde jen nejzákladnější údaje. Počet účastníků dosáhl asi osmdesátky; mezi nimi asi polovinu tvořili zahraniční hosté, jednak významní afrikanisté ze 14 zemí, jednak studenti z Lipska, Mnichova a Bratislavy. Při zahájení konferenci pozdravili diplomatictí představitelé všech čtyř velvyslanectví subsaharských zemí majících sídlo v Praze. Konference jednala po dva dny ve dvou sekcích, převážně o soudobé problematice subkontinentu. Významné jádro diskusí tvořila problematika afrického postkoloniálního státu a kritika jeho nedostatků, které nesou velkou část odpovědnosti za bolestné jevy v současné Africe. Skutečný přítel, který chce pomoci, mluví pravdu, ať je jakkoli hořká. Materiály konference, která probíhala v angličtině, budou publikovány ve sborníku. Pokud účastníci dodají včas podklady, sborník by mohl vyjít ještě letos na jaře.

Ohlédnutí za letošním jubilejním rokem můžeme uzavřít zmínkou o kroku, který již zřetelně směřuje do budoucnosti. V závěru roku člen předsednictva ing. Jiří Plecítý zřídil pro naši Společnost internetovou stránku. Je zaregistrována, dostupná, a postupně se bude plnit dalšími informacemi jednak o Africe,

jednak o naší vlastní činnosti. Pan inženýr podá Valné hromadě sám podrobnější výklad.

Předsednictvo věří, že i v novém funkčním období, které započíná touto Valnou hromadou, se naše činnost vyrovná se stoupajícími nároky ve světě zdokonalených informačních cest a otevřených cestovních možností, kdy se kontakty se subkontinentem na jih od Sahary stávají zvláště pro mladou generaci ve stoupající míře běžnou realitou. Tím více nabývá na významu úkol, který jsme na sebe vzali již před 10 lety: přispívat k lepšímu poznání a dobré, poctivé spolupráci.

Luboš Kropáček
místopředseda Společnosti přátel Afriky

Projekty na rok 2001

Vážení přátelé,

vyslechli jste zprávu o činnosti Společnosti přátel Afriky za uplynulý rok. Jistě mi dáte za pravdu, že toho nebylo málo, co se podařilo uskutečnit. Je jen škoda, že řada našich členů se akcí nezúčastňuje. Nyní dovolte, abych Vás seznámila se záměry, které jsme připravili pro rok 2001. Některé z nich budou akcemi celé Společnosti, některé připraví Sdružení přátel afrických zemí.

I přes potíže, které nám vznikly zvýšením poštovního za odeslání Bulletinu ca o 10 Kč za kus, budeme pokračovat v jeho vydávání a hledat cesty k získání prostředků na poštovné. Nebudeme se hněvat, když i vy přispějete třeba jen nepatrnou částkou. Hlavně bychom však od Vás chtěli Vaše příspěvky, které rádi otkneme.

Po dobrých zkušenostech budeme pokračovat ve spolupráci s Náprstkovým muzeem, Moravským zemským muzeem, Klubem cestovatelů Hanzelky a Zikmunda v Prosiměřicích. Obnovujeme spolupráci s Kulturním domem a Muzeem Emila Holuba v Holicích a naší snahou bude rozšířit spolupráci i s dalšími regionálními muzei, zejména při pořádání výstav.

Náš program na rok 2001 jsem začali naplňovat již v lednu. V Náprstkově muzeu pokračuje

výstava Urození divoši, která potrvá do 25. února. Dne 17. ledna se konala vernisáž výstavy unikátních fotografií cestovatele Bedřicha Machulky na výstavě „Madagaskar ve fotografii“. Tyto výstavy bude doprovázet cyklus tří přednášek.

Také v Moravském zemském muzeu v Brně se konaly v lednu dvě přednášky profesora Jelínka z cyklu „Africká zastavení“, další dvě se uskuteční v únoru a druhý cyklus proběhne v Brně na podzim. Bude se týkat umění západní Afriky, představí středověké říše západní Afriky a jejich tradiční architekturu.

Spoluúčastníme se Dětské tvůrčí soutěže „Děti a svět“, kterou již několik let organizuje Cestovní klub Hanzelky a Zikmunda v Prosiměřicích, kde se také účastníme tradičního setkání cestovatelů.

Vyhlásili jsme již třetí ročník výtvarné a literární soutěže „Afrika dětskýma očima“, která je pokračováním zdařilých soutěží v roce 1999 a 2000. Novinkou je, že vedle pražské zoologické zahrady bude spolupřadatelem i UNESCO.

Shromážděními, semináři a besedami si připomeneme v Praze, Brně, Olomouci a Plzni Mezinárodní den Afriky vyhlášený OSN.

Navázali jsme opět kontakt s Kulturním domem v Holicích a již v tomto roce začneme připravovat společné akce k výročí narození Emila Holuba. Do těchto oslav chceme zapojit i gymnázia nesoucí jméno E. Holuba, a to v Holicích a v Brně.

Naše Sdružení plánují na rok 2001 řadu zajímavých akcí.

- **Sdružení přátel Etiopie** uskuteční besedu na téma „Etiopie v posledních desetiletích“. Bude se podílet na výstavě fotografií a artefaktů z Etiopie a prezentace knihy Adámek-Míkeš „O Etiopii“. Již tradičně bude pokračovat ve schůzkách s etiopskými občany žijícími v ČR. Chystá rovněž vydání 10. čísla bulletinu.
- **Sdružení přátel Ghany** uspořádá besedu ke státnímu svátku Ghany, seminář o osobnosti Kofi Annana, generálního tajemníka OSN, dále pak besedu na téma Pokroky ve spolupráci ČR s Ghanou. Vydá také informační bulletin o Ghaně. Akce chceme uspořádat i mimo Prahu.

- **Sdružení přátel Jihoafrické republiky** hodlá uspořádat kulturní večer ke státnímu svátku a spolu s Česko-jihoafričskou obchodní komorou besedu k závěrům loňského semináře o možnostech ekonomické spolupráce ČR a JAR.
- **Sdružení přátel Madagaskaru** se bude podílet na výstavě fotografií Madagaskaru v Náprstkově muzeu v červnu. Plánujeme uspořádat výstavy fotografií expedice Lemuria v několika dalších muzeích. V rámci výstav bude uspořádána přednáška o přírodě a lidech Madagaskaru a o problematice soužití člověka s přírodou na tomto ostrově.
- **Sdružení přátel Nigérie** uspořádá večer nigerijské poezie s Lyrou Pragensis. Pokračovat bude ve spolupráci s gymnáziem v Horních Počernicích a uspořádá kulturní večer s nigerijskou tematikou. Vydá také další číslo Věstníku.
- **Sdružení přátel pro země východní Afriky** uspořádá besedu a přednášku, o své dojmy z Afriky se podělí Jan Tomšíček a o svém působení v Africe bude vyprávět MUDr. Čermíková.
- **Sdružení přátel Zambie, Zimbabwe a Malawi** uspořádá čtyři besedy a přednášky a bude vydávat informační bulletin.
- **Sdružení přátel Alberta Schweitzera** již tradičně připraví varhanní koncert a přednášku o Albertu Schweitzerovi v kostele sv. Michala.

Svoji aktivitu budou vyvíjet i naše pobočky v Brně, Plzni a Olomouci. Olomoučtí využijí především nástupu nového velvyslance JAR, který je bývalým absolventem Palackého univerzity v Olomouci. Pobočky připraví několik přednášek a besed a budou se podílet na oslavách Mezinárodního dne Afriky.

Problém, který musí předsednictvo řešit, je pobočka v Brně. Paní Podrábská nedodala náměty pro rok 2001 nedodala ani náměty pro rok 2002 a nezúčastňuje se schůzí předsednictva.

Vážení přátelé, realizace tohoto plánu ovšem závisí na výši dotace, kterou dostaneme od Ministerstva zahraničních věcí, kterému jsme předložili naši žádost v dubnu loňského roku. Doposud nám pokrývala dotace 70 % nákladů a ostatní musíme pokrýt z vlastních zdrojů. Proto máme tak velký zájem

o spolupráci s jinými organizacemi. Peníze získáváme dosti těžce. Nechceme zvyšovat členské příspěvky, ale rozhodně nebráníme členům, aby nám přispěli něco navíc.

Vážení přátelé, informovali jsme Vás o plánu na rok 2001 a již dnes připravujeme návrhy na rok 2002.

Děkuji za pozornost a věřím, že se budete aktivně podílet na realizaci předložených projektů.

Marie Hrušková
1. místopředsedkyně
Společnosti přátel Afriky

Zhodnocení zahraniční politiky ČR vůči subsaharské Africe v roce 2000

Zahraníční politika ČR vůči jednotlivým zemím subsaharské Afriky je vedena zejména úsilím o podporu obchodně ekonomických vztahů při současně podpoře předemokratických režimů.

V této souvislosti lze hovořit o dvou zemích, které se staly pro ČR prioritními, a to Jihoafrická republika a Nigérie. V loňském roce se uskutečnila oficiální návštěva jihoafrického viceprezidenta Jacoba Zuma v ČR a v polovině února odlétá na návštěvu JAR náš ministr Kavan. Na srpen či září se předběžně počítá i s realizací návštěvy prezidenta Havla v této zemi. JAR je s velkým náskokem naším nejvýznamnějším partnerem, pokud jde o obrat obchodní výměny (téměř 40 mil. USD, tj. téměř 30 %); po koupi Plzeňských pivovarů a Radegastu Jihoafrickými pivovary se stala i jedním z největších investorů v ČR. V závěru loňského roku se své funkce ujal nový velvyslanec JAR v ČR N. Lehoko, jenž v minulosti v Československu studoval.

K významné návštěvě mělo dojít i ze strany Nigérie – v roce 2000 se plánovala návštěva prezidenta Obasanja. Ta se však neuskutečnila, ale doufáme, že k její realizaci dojde. V závěru loňského roku se s prezidentem Obasanjem setkal náměstek Palouš.

K poměrně významným řadíme i vztahy s Konžskou demokratickou republikou (KDR),

kde se těšíme dobrému postavení. Že zájem je oboustranný, dokazuje i otevření velvyslanectví KDR v Praze koncem roku 1999. Rozvoj vztahů v současnosti samozřejmě komplikuje přetrvávající ozbrojený konflikt a nestabilní vnitropolitická situace, zvláště po zavraždění prezidenta Kabily. Je zatím předčasné hodnotit, jaký vliv bude mít tato událost na vývoj konfliktu. Věříme však, že bude urychlen mírový proces, jenž povede ke stabilizaci a následnému rozvoji země.

Významný pozitivní posun nastal ve vztazích s Angolou, které byly po dlouhou dobu prakticky zmrazeny. Po podpisu deklarace o urovnání vzájemných vztahů v prosinci 1999 došlo v roce 2000 ke druhé soukromé návštěvě angolského prezidenta dos Santose v ČR. Urovnání vztahů bylo potvrzeno i úspěšným jednáním naší expertní delegace v Luandě, které vyústilo v potvrzení sukcese do smluv. Na podzim pak prezidentu dos Santosovi předal pověřovací listiny nový český velvyslanec se sídlem v Harare. Na března tohoto roku se připravuje vyslání české obchodní mise vedené náměstkem ministra zahr. věcí do Luandy, což bude další doklad o uvedení vztahů na standardní úroveň a doufáme, že se Angola znovu stane naším významným partnerem.

Obtížná vnitropolitická situace bránila v roce 2000 úspěšnějšímu rozvoji vztahů s tradičními partnery, jako jsou Etiopie (zaměstnané válkou s Eritreou), Pobřeží slonoviny (kde byl po většinu roku u moci pučista gen. Guéi) či Ghana (odstoupení prezidenta Rawlingse po téměř 20 letech u moci, příprava na volby). Problematickou zemí je nyní Zimbabwe, kde dochází ke stále většímu excesům ze strany vládnoucí garnitury kolem prezidenta Mugabeho. Země se nachází ve stavu hluboké politické i ekonomické krize.

Bez významnějších posunů zůstala v roce 2000 úroveň vztahů s Keňou, Ugandou, Zambíí, Tanzánií či Senegalem, naopak mírné zvýšení aktivity jsme zaznamenali u vztahů s Libérií (návštěva ministra zahr. věcí Captana v ČR) či Guineou (nový honorární konzulát České republiky).

ČR se nadále účastní mírových misí v Africe, v současné době máme vojenské pozorova-

vatele v třech misích v subsaharské části kontinentu – v Sieře Leone, v KDR a na hranicích mezi Etiopií a Eritreou. Ačkoli ČR není zastoupena velkými počty vojáků, přesto je její účast v těchto misích vysoce hodnocena jak ze strany našich evropských spojenců, tak i samotných afrických zemí.

ČR rovněž nadále pokračuje v realizaci projektů rozvojové pomoci. Jedná se o projekty v Senegalu (chov antilop), v Mali (výuková farma), v Zambii (geologický průzkum a zdravotnické středisko), v Etiopii (očkování proti dětské obrně), Namibii (průzkum písků z hlediska jejich vhodnosti k využití v průmyslu), Čad a Kamerun (geologický průzkum). Do rozvojové pomoci patří i tradiční přidělování stipendií ke studiu na vysokých školách. Pro školní rok 2001/2002 bylo zemím subsaharské Afriky přiděleno 39 stipendií, z toho 34 pro doktorandské studium a 5 pro studium postgraduální.

Kromě této plánované rozvojové pomoci ČR poskytla i humanitární pomoc, povětšinou finanční. Jednalo se o pomoc Mosambiku, Zimbabwe a JAR na odstranění následků povodní, Etiopii na odstranění následků sucha a na návrat uprchlíků, Sieře Leone byla ve spolupráci s UNICEF poskytnuta pomoc na provoz táborů pro oběti násilností a pro převýchovu dětských vojáků. V současné době se připravuje humanitární pomoc Angole ve formě dodávky protézy pro zraněné náslapnými minami.

Na závěr bych se chtěl zmínit o tom, že rok 2000 lze hodnotit poměrně úspěšně z hlediska obchodu ČR se zeměmi subsaharské Afriky. Ve srovnání s rokem 1999 se zvýšil export o 4,5 mil. USD (z 49,7 na 54,2), zatímco dovoz klesl o téměř 10 mil. USD (z 89,2 na 79,5). Obrat se tedy o cca 5 mil. USD snížil, avšak došlo k částečnému vyrovnání pro ČR tradičně pasivního obchodního salda.

Petr Kopřiva
zástupce ředitele Odboru států
subsaharské Afriky MZV

Usnesení Valné hromady Společnosti přátel Afriky ze dne 31. ledna 2001

Valná hromada

A. Schvaluje:

1. Zprávu předsednictva o činnosti Společnosti za rok 2000
2. Projekty Společnosti a jednotlivých Sdružení na rok 2001, uvedené v závěru zprávy
3. Zprávu o hospodaření Společnosti za rok 2000
4. Ustavení Sdružení přátel frankofonních zemí černé Afriky a pověřuje MUDr. Miroslavu Schreinerovou z Děčína vedením tohoto Sdružení a ustavením ekologické sekce v čele s doc. Vernerem

B. Schvaluje návrh volební komise na člena předsednictva Společnosti přátel Afriky (seznam bude uveřejněn v Bulletinu č. 2/2001).

Zároveň na návrh volební komise schvaluje:

- do funkce předsedy
dr. Vladimíra Klímu, CSc.
- do funkce první místopředsedkyně
ing. Marii Hruškovou
- do funkce místopředsedy
doc. dr. Luboše Kropáčka, CSc.
- do funkce místopředsedy
doc. dr. Antonína Libického, CSc.
- do funkce předsedy revizní komise Společnosti přátel Afriky
ing. Jiřího Edera – dalšími členy jsou
ing. Radim Kotrba a Linda Mojžíšová

C. Děkuje dosavadnímu předsedovi SPA prof. MUDr. Vladimíru Šerému, DrSc. za dlouholetou obětavou práci v čele Společnosti přátel Afriky a jmenuje ho čestným předsedou Společnosti přátel Afriky.

D. Uvolňuje z funkcí členů předsednictva Společnosti přátel Afriky Valérii Knaiflovou a ing. Oldřicha Knaifla, CSc. na jejich vlastní přání a děkuje jim za jejich dlouholetou obětavou práci. Ing. Oldřichovi Knaiflovi děkuje rovněž za jeho dlouholetou obětavou práci v čele Sdružení přátel Ghany, prohlubující tradiční česko-ghanské přátelství. Uvolňuje z funkce člena předsednictva a předsedu Sdružení přátel JAR p. Hlaváčka, náměstka ministra životního prostředí a slečnu Podrábskou z Brna a děkuje jim za dosavadní práci.

E. Děkuje vedení olomoucké pobočky Společnosti přátel Afriky v čele s Ing. Vladimírem Hlídkiem za dlouholetou aktivní úspěšnou činnost se zásadovým přístupem k propagaci česko-afričského přátelství, k poznávání černého kontinentu a k boji proti projevům rasismu. Je třeba rovněž kladně ocenit mnoholeté vydávání informačního bulletinu v podobě ročenky. Pobočka se dobře prezentovala taktéž na Dnech francouzské kultury v Olomouci. Oceňuje práci Cestovního klubu Hanzelky a Zigmunda v Prosiměřicích u Znojma a přeje mnoho dalších úspěchů v jejich záslužné činnosti. Děkuje MUDr. Zdeně Bartákové, předsedkyni plzeňské pobočky Společnosti přátel Afriky, za dlouholeté úspěšné vedení činnosti k poznání Afriky a rozvíjení česko-afričského přátelství v západních Čechách.

F. Pověřuje Hanu Jumrovou funkcí hospodáře Společnosti přátel Afriky a přeje ji mnoho úspěchů v její práci.

G. Valná hromada ukládá předsednictvu dořešit otázku předsedů sdružení přátel JAR a Ghany a ing. Hruškovou pověřuje jednáním s vedením pobočky SPA v Brně.

Valná hromada ukládá předsednictvu Společnosti přátel Afriky a předsedům Sdružení:

1. Zabezpečit po stránce obsahové, organizační a finanční realizaci jednotlivých projektů na rok 2001 a dbát úzkostlivě na maximální úspornost. Předsedům Sdružení ukládá vyhodnotit akci ihned po ukončení a předat podklady první místopředsedkyni ing. Hruškové.
2. Nezaměřovat se na konání akcí jenom v hlavním městě, ale využívat možností spolupráce i mimo Prahu. Ukládá ing. Hruškové zpracovat návrhy projektů, předložené jednotlivými předsedy Sdružení a předat je ve stanoveném termínu MZV ČR.
3. Vyhodnotit diskusi a k podnětným návrhům připravit konkrétní opatření. Zhodnotit výsledky mezinárodní vědecké konference o ekonomických, politických a kulturních problémech Afriky, pořádané Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze ve spolupráci se Společností přátel Afriky. Zdůraznit význam spolupráce Společností přátel Afriky s Francouzským institutem v Praze, mj. i v souvislosti

s ustavením Sdružení přátel frankofonních zemí černé Afriky.

Sledovat ekologickou a humanitární situaci v zemích černé Afriky.

Pokračovat v internetové prezentaci Společnosti přátel Afriky.

Předsednictvo Společnosti přátel Afriky se bude i nadále zabývat problematikou činnosti brněnské pobočky SPA.

H. Valná hromada děkuje touto cestou Ministerstvu zahraničních věcí České republiky – africkému odboru a odboru kulturních a krajských styků za účinnou podporu a pomoc. Bez finanční podpory MZV bychom nemohli rozvíjet tak bohatou a náročnou činnost. Zvláště pak děkujeme za pochopení vedoucímu afrického odboru dr. Sirovi. Společnost přátel Afriky chce přispívat svojí činností k úspěšné realizaci zahraniční politiky České republiky vůči zemím subsaharské Afriky.

CH. Valná hromada děkuje též africkým zastupitelským úřadům v Praze za zájem o naši práci a podporu v činnosti. Za účinnou spolupráci děkujeme spřáteleným institucím, zejména Náprstkovu muzeu v Praze, Moravskému zemskému muzeu v Brně a regionálním muzeím, Cestovnímu klubu Hanzelky a Zikmunda v Prosiměřicích.

Z valné hromady Společnosti česko-arabské

Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské za rok 2000

Vaše Excellence,

Vážení přátelé, dámy a pánové,

Jsem rád, že se opět po roce scházíme, abychom bilancovali naši činnost. Uplynulý rok byl pro naši Společnost zvláště významný, neboť jsme si připomněli již 10. výročí jejího založení. Ano, 24. června 2000 uplynulo 10 let od vzniku Společnosti česko-arabské.

Vedle desítek výstav, přednášek, večerů arabské poezie a literatury, které jsme během uplynulých deseti let v České republice uspořádali, přispěla naše Společnost k překladatelské a publikační činnosti. Každoročně vydávala čtyři čísla Bulletinu, vydala Sborník z konference o česko-arabských vztazích, přispěla k vydání monografie *Moderní dějiny islámských zemí*, napomohla k překladům i vydání arabské poezie apod. Spolupracovala s odborem krajanských a nevládních styků Ministerstva zahraničních věcí ČR a se zastupitelskými úřady arabských zemí akreditovanými v ČR a dalšími institucemi. Při této příležitosti jsme vzpomněli na společně realizované úspěšné akce, k nimž patřila i konference o česko-arabských obchodních vztazích, konaná pod patronací Ministerstva zahraničních věcí a Ministerstva průmyslu a obchodu, jež se konala v kongresovém sále Černínského paláce v roce 1994. Společnost česko-arabská iniciovala tak založení Česko-arabské obchodní komory. Společnost se zapojila do společného evropského projektu vycházejícího z barcelonského mírového procesu a byla zařazena do šestého Seydouxova „Středomošského seznamu“ pro rok 1999 (*Répertoire méditerranéen*), obsahujícího instituce rozvíjející spolupráci s arabskými zeměmi. Vydání obsahuje celkem 814 subjektů napomáhajících rozvoji spolupráce a solidari-

ty. Podrobnější informace o uplynulých 10 letech naší činnosti jsou v Bulletinu č. 2/2000 v článku Mgr. Homoly.

Trvalým úkolem naší Společnosti je přispívat k objektivnímu informování o životě a dění v zemích arabského světa a k překonávání předsudků a xenofobie v době, kdy se zrychluje proces sblížování nejen v rámci evrostředomošské oblasti, nýbrž i v globálním měřítku.

V uplynulém roce 2000 jsme uskutečnili celou řadu významných a úspěšných akcí. Objevili jsme nové formy činnosti, pokračovali v plodné spolupráci s Náprstkovým muzeem, Moravským zemským muzeem, okresním muzeem ve Vyškově a Muzeem Podkrkonoší v Trutnově. Nově jsme navázali kontakty s muzeem ve Frýdku-Místku, Kulturním domem v Luhačovicích, ředitelstvím lázní v Luhačovicích, s tuniskou sekcí Parlamentu ČR a dalšími. Rozvoj účinné spolupráce s dalšími subjekty je nezbytný, neboť zajištění výstav, sálů pro semináře a další činnost jsou stále nákladnější a pro Společnost bez spolupráce a podpory by byly těžko zvládnutelné.

Připomeňme si významné akce roku 2000. Z hlediska publicity i ohlasu takovou bezesporu byla výstava „Starověký Egypt – mytologie a symbolika v reliéfech Vladimíra Pechara“, v červnu v Lázních Luhačovice. Výstavu, organizačně zajišťovanou panem Pecharem a paní Gombárovou, jsme mohli uskutečnit díky podpoře Lázní Luhačovice a jejich generálního ředitele ing. J. Krůžely, našeho člena. Výsokou návštěvnost zaručil vhodně volený prostor výstavy v pavilonu léčebného pramene Vincentka. Záštitu nad akcí převzal velvyslanec Egyptské arabské republiky J. E. Mohamed Eldiwwany, který ji také zahájil. Na jeho počest uspořádaly Lázně Luhačovice slavnostní večeři, které se zúčastnil rovněž starosta

města. Výstava budila zájem regionálních i celostátních sdělovacích prostředků a Český rozhlas vysílal živě reportáž z její vernisáže.

Zásluhou pana starosty jsme mohli v téměř termínu uspořádat v sále Kulturního domu Luhačovice výstavu „Maroko ve známkách a fotografiích“ našeho člena Karla Soboty. Tuto výstavu již před dvěma lety shlédli Pražané, a po rozšíření o známky a obrázky z Alžírsko a Tuniska, rovněž občané města Bystřice pod Hostýnem, v rámci červencových kulturních dnů města v roce 2000. Při obou výstavách se uskutečnily besedy o těchto zemích, které vedla místopředsedkyně Marie Hrušková a Karel Sobota.

Další zajímavou výstavou, kterou jsme konečně dostali do Prahy, byla výstava „Tunisko ve fotografii“. Uspořádána byla v budově českého parlamentu, díky pozornosti tuniské sekce Parlamentu ČR, vedené paní poslankyní Nedvědovou. Po úspěchu výstavy projevil zájem o spolupráci s naší Společností i další poslanci, neměli bychom tudíž promarnit příležitost. Tato výstava, realizovaná členy plzeňské pobočky, byla spolu s výstavou „Expedice SAHARA“ v minulém roce instalována také v Muzeu Podkrkonoší v Trutnově. S tímto muzeem máme několikaletou dobrou spolupráci. Zásluhou paní ředitelky Ryšánkové, naší členky, zde každé dva roky pořádáme výstavu a besedy. Obě výstavy se konaly pod záštitou velvyslance Tuniské republiky J.E. Mouhder Mami. V Trutnově se vernisáže zúčastnili významní představitelé okresu a města, včetně poslanců a senátorů z tohoto regionu.

Výběr fotografií z Expedice Sahara a Kalahari byl instalován též na mezinárodním setkání cestovatelů v Prosiměřicích u Znojma. Setkání se koná vždy v závěru října, loni za účasti 250 cestovatelů. Pořadatelem je Klub cestovatelů Hanzelky a Zikmunda GLOBE. Mottem setkání bylo „Tisíc a dvě noci Hanzelky a Zikmunda – porozumění, ekonomická a náboženská tolerance na konci tisíciletí“. Jeho účastníci shlédli stovky diapozitivů z 25 zemí naší planety a vyslechli řadu kvalifikovaných besed s autory. Vystoupili zde též naši členové, z nichž ing. Hynek Adámek byl oceněn porotou. Na setkání vystoupil ing. Miroslav Zikmund, avšak bez přítele ing. Jiřího

Hanzelky, který se nemohl z důvodu nemoci setkání zúčastnit. Z podnětu místopředsedkyně Společnosti ing. Marie Hrušková, čestné členky Klubu a pravidelné účastnice setkání, poblahopřál ing. Miroslav Zikmund svému příteli Jiřímu Hanzelkovi k jubilejním 80. narozeninám (24. 12. 2000) na stránkách Bulletinu 4/2000.

Dlouholetá a plodná spolupráce s Náprstkovým muzeem probíhala zejména formou přednášek, seminářů a besed. Tato oblast je hlavní činností Sdružení přátel jednotlivých arabských zemí. Přátelé a návštěvníci Náprstkova muzea si již nedovedou představit program muzea bez akcí, jež v něm pořádáme. Velkému zájmu se těšil zejména cyklus přednášek o Egyptě, pořádaný Sdružením přátel Egypta (viz Bulletin). V roce 2000 jsme však přišli i s novou formou spolupráce. Uspořádali jsme v Náprstkově muzeu „Předvánoční orientální trh“. Tato akce se setkala s neobyčejným zájmem návštěvníků. V Náprstkově muzeu se konaly akce i dalších Sdružení. Aktivní bylo Sdružení přátel Jordánska, uskutečnily se akce Sdružení přátel Libye, Jemenu, Iráku, Kuvajtu a dalších. Zde je možno zmínit např. besedy pořádané Česko-jordánským sdružením v květnu a prosinci 2000, či společenský večer Libye 2000 v říjnu minulého roku. K nejvýznamnějším akcím Společnosti česko-arabské a Sdružení přátel Palestiny patřil seminář o aktuální situaci na Blízkém východě, konaný v Náprstkově muzeu v závěru června 2000. Přeplněný sál i otázky svědčily o zájmu veřejnosti o urovnání krize v této oblasti. Vážnost semináře, naléhavost mírového řešení situace na Blízkém východě podtrhl projev velvyslance Státu Palestina J. E. Samíra Abdul Fataha a vystoupení ředitele odboru Ministerstva zahraničních věcí dr. Ilji Mazánka. Za velkého zájmu proběhlo slavnostní shromáždění u příležitosti Mezinárodního dne Palestiny OSN, uspořádané v listopadu 2000, účast na něm přijali všichni velvyslanci arabských zemí. Ředitel Informačního střediska OSN v Praze pan Nicklich přednesl na shromáždění poselství generálního tajemníka OSN Kofi Annana.

Z pořádaných seminářů lze jmenovat seminář na téma „Ženy v islámském světě“ a „Že-

ny a globalizace“ uspořádaný v sále společnosti Tecon. K oběma tématům hovořila a na dotazy odpovídala nezávislá novinářka a spisovatelka z USA paní Peggy Andrew.

V loňském roce jsme navázali spolupráci s nově ustanoveným Sdružením arabských občanů v Plzni, se kterým naše plzeňská pobočka v uplynulém roce zorganizovala několik akcí. V této spolupráci budeme i nadále pokračovat. Daří se rovněž spolupráce s Klubem syrských občanů v ČR.

Při hodnocení činnosti za rok 2000 nelze opomenout záslužnou činnost kulturní sekce vedené Mgr. Obadalovou. V roce 2000 s pomocí Společnosti česko-arabské a zásluhou chargé d'affaires zastupitelského úřadu Syrské arabské republiky J. E. Hayssama Mashfeje vydalo nakladatelství Dar Ibn Rushd básnickou sbírku významného syrského básníka Nizára Kabbáního v překladu ing. Jaromíra Hajsského. Sbírkou s lehkostí ilustroval malíř Vladimír Komárek, který se zúčastnil úspěšného představení sbírky na kulturním večeru spojeném s autogramiádou. Neměně zdařily byl i syrský večer v Kulturním domě v Kyjích, na kterém představil vydání svých sbírek básní náš člen ing. Jafar Ahmad Haidar. Příkladky ukázek a moderování večera v češtině velmi dobře provedla Mgr. Obadalová sama. Akce tohoto typu se pokusíme představit i v jiných místech naší republiky.

V uplynulém roce jsme ve spolupráci se Společností přátel Afriky pokračovali ve vydávání Bulletinu. Na stránkách čtyř čísel roku 2000 jste se měli možnost seznámit s podrobnými informacemi ze života Společnosti. Otiskli jsme zásadní projevy a vystoupení velvyslanců arabských zemí ze společně pořádaných akcích, prohlášení generálního tajemníka OSN a vystoupení oficiálních zástupců českých institucí. V jednotlivých rubrikách Bulletinu vycházely původní články autorů – členů, ale i nečlenů našich Společností – které byly věnované arabské a africké problematice a vzájemným kulturním, hospodářským a politickým vztahům. Věříme, že vydávání Bulletinu bude pokračovat i v novém tisíciletí, učiníme pro to vše, co bude v našich silách. Chci zde poděkovat nejen čle-

nům redakční rady, ale i hlavním přispěvatelům – doc. Burešovi, doc. Gombárovi, ing. Hajskému, Mgr. Houskovi, doc. Poláčkovi, dr. Miřejovskému, Mgr. Strnadovi a dalším.

Tento přehled si neklade za cíl vyjmenovat všechny naše akce v uplynulém roce, ostatně podrobné přehledy akcí jsou obsaženy ve sbornících č. 2, 3 a 4 z minulého roku.

Hlavní projekty Společnosti česko-arabské na rok 2001

A nyní mi dovolu, dámy a pánové, abych Vás ve stručnosti seznámil s hlavními projekty roku 2001.

Budeme pokračovat ve vydávání Bulletinu, i přes značné potíže spojené s jeho distribucí, způsobené zejména zvýšením poštovního. Rovněž budeme pokračovat ve spolupráci se všemi institucemi a stranami, s nimiž jsme dosud spolupracovali při naplňování úkolů Společnosti česko-arabské. Zejména budeme rozvíjet spolupráci se všemi zastupitelskými úřady arabských zemí a českými institucemi ve prospěch zlepšení našich vztahů a vzájemně prospěšného poznání a porozumění. V roce 2001 budeme pokračovat ve spolupráci s Náprstkovým muzeem, Moravským zemským muzeem a řadou dalších regionálních muzeí a rozvineme nové kontakty s muzei ve Frýdku-Místku, v Kroměříži a ve Zlíně. Ve Frýdku-Místku uspořádáme spolu s Náprstkovým muzeem výstavu „Islám a jeho svět“, která měla mimořádný úspěch v Brně. Budeme se podílet na přípravě velké výstavy v Moravském zemském muzeu v Brně „Velká světová náboženství“ (věnované východním náboženstvím), jejíž název bude upřesněn. Úspěšný „Předvánoční orientální trh“ v Náprstkově muzeu uspořádáme i v tomto roce, aby se mohl stát tradicí. Pokračovat budeme ve spolupráci v Luhačovicích, a to jak s Lázněmi Luhačovice, tak i se zastupitelstvem města. Spolu se Sdruženími arabských občanů v ČR uspořádáme večer arabské hudby a večer arabské literatury, tentokrát věnovaný současně povídkové tvorbě v zemích Arabského zálivu.

Co připravují Sdružení přátel jednotlivých arabských zemí?

- **Sdružení přátel Alžírsko** v roce 2001 připravuje besedu k ekonomickým vztahům České republiky a Alžírsko. Uspořádá rovněž kulturní večer u příležitosti státního svátku této země.
- **Sdružení přátel Egypta** bude v Náprstkově muzeu pokračovat v cyklu přednášek na téma česká a světová egyptologie, tři večery budou věnovány knihám našich předních egyptologů a autogramiádám. Zajistí výstavu unikátních černobílých fotografií Káhiry a Egypta z konce 19. a začátku 20. století. V jednání je uspořádání festivalu egyptských filmů v kině Blaník, je však možné, že tato akce bude přesunuta do roku 2002.
- **Sdružení přátel Jemenu** připravuje besedy s českými experty a turisty o Jemenu a výstavu fotografií.
- **Sdružení přátel Jordánska** má v plánu uspořádat tři semináře a již tradičně připravuje zájezd do Jordánska.
- **Sdružení přátel Iráku** připravuje ve spolupráci se Sdružením arabských občanů v Plzni dvě až tři přednášky o kulturním dědictví Iráku.
- **Sdružení přátel Kuvajtu** se bude aktivně podílet na připravovaném projektu kulturní sekce naší Společnosti – na večeru s arabskou povídkou. Dále uspořádá ve spolupráci s Česko-arabskou obchodní komorou seminář k česko-kuvajtským obchodním stykům. Pokračovat bude v seznamování české veřejnosti s postavením žen v arabském světě.
- **Sdružení přátel Libanonu** bude pokračovat v loňském roce zahájeném pořádání tiskových konferencí k aktuálním problémům Libanonu a Blízkého východu. Naváže na pořad Klubu Malaché a pozve členy na čtyři večery o Libanonu, rozsah závisí na výši dotace.
- **Sdružení přátel Libye** bude pokračovat v pořádání poznávacích seminářů a přednášek. Připravuje dvě až tři akce nejen v Praze, ale i v Brně. Budou zaměřeny na kulturní oblast – novou literární tvorbu, historické

památky a na možnosti rozvoje turistiky.

- **Sdružení přátel Maroka** uspořádá v průběhu roku dvě přednášky. Tématem budou kulturní hodnoty marocké společnosti a dále berberské šperky, s možností výstavy.
- **Sdružení přátel Palestiny** naváže na semináře věnované situaci na Blízkém východě a řešení Palestinské otázky. Na základě ohlasů a velkého zájmu opět uspořádá v červnu větší seminář. Na listopad připravuje veřejné shromáždění k Mezinárodnímu dni Palestiny OSN. Podle aktuální situace je Sdružení připraveno zajistit i jiné akce.
- **Sdružení přátel Saúdské Arábie** bude pokračovat v organizování aktivu a uspořádá besedu „Co chcete vědět o Saúdské Arábii“.
- **Sdružení přátel Sýrie** hodlá uspořádat čtyři akce. Jako první se bude konat 8. března 2001 v prostorách hotelu ILF přednáška doplněná kulturním programem a malým pochoštěním. Pro studenty arabistiky uspořádá besedu „Z cest po Sýrii“ a na podzim seminární večer o Sýrii pro užší okruh zájemců z politických, obchodních a kulturních kruhů. Ve spolupráci s manželkami arabských občanů v Praze představí při „Předvánočním orientálním trhu“ arabskou kuchyni. Podle zájmu členů uspořádá ve spolupráci s CK Palmira Tour zájezd do Sýrie.
- **Sdružení přátel Tuniska** je neméně aktivní. Bude pokračovat v besedách o postavení žen v Tunisku, dále bude navazovat kontakty s arabskými studenty v Plzni, pro které uspořádá přednášku „Co chcete vědět o České republice“. Podle zájmu hodlá pokračovat v pozvání Tuniska prostřednictvím výstavy „Dvěte do Tuniska“. Vážení, dámy a pánové,
pokusil jsem se Vás seznámit s hodnocením Společnosti česko-arabské v roce 2000 a s výhledem na rok 2001. Věřím, že se nám podaří pro naši dobrovolnou činnost shromáždit dostatek sil a prostředků k jejímu zajištění. Věříme zejména v podporu Ministerstva zahraničních věcí, bez jehož přispění bychom nemohli řadu projektů uskutečnit. Uvítali bychom, kdyby jste i vy podle svých možností přispěli do našeho rozpočtu, abychom mohli i nadále vydávat Bulletin, který je nejvíce ohrožen. Děkujeme proto touto cestou

Ministerstvu zahraničních věcí, odboru krajan-
ských a kulturních vztahů i arabskému odboru za
jejich podporu.

Věříme rovněž v rozvoj dobré spolupráce
se zastupitelskými úřady arabských zemí, kte-
rým patří vřelý dík za dosavadní podporu a
pomoc.

Nemenší dík patří i všem spřáteleným organi-
zacím a spolupracujícím institucím, zejména pak
Náprstkovu muzeu, Moravskému zemskému
muzeu, regionálním muzeím v Trutnově, Vyško-
vě, Frýdku-Místku, dále pak ředitelství Lázní
Luhačovice a Kulturnímu domu Luhačovice.

V neposlední řadě chci poděkovat Vám, kteří
jste se zasloužili o dosavadních úspěšných 10 let

činnosti Společnosti česko-arabské, jmenovitě
místopředsedkyni ing. Marii Hruškové, dále
předsedům jednotlivých Sdružení a sekcí, re-
dakční radě Bulletinu a všem přispěvatelům, or-
ganizátorům seminářů, setkání a výstav, poděko-
vat všem, kteří nezištně přispívají k činnosti
Společnosti.

Rok 2000 je za námi, dnes jsme se seznámili
s projekty na rok 2001, ale už nyní začínáme při-
pravovat rok 2002.

Ještě jednou dík za aktivitu i pozornost, kterou
jste věnovali této zprávě.

Josef Regner
předseda Společnosti česko-arabské

Usnesení Valné hromady Společnosti česko-arabské ze dne 1. února 2001

Valná hromada Společnosti česko-arabské:

1. Vyslechla a schválila Zprávu o činnosti
SČA od minulé valné hromady.
2. Vyslechla a schválila Zprávu o hospoda-
ření SČA od minulé valné hromady.
3. Schválila záměry činnosti SČA na rok
2001 a výhled akcí na rok 2002.
4. Schválila
 - do funkce předsedy Společnosti ing. Josefa
Regnera, Mánesova 63, Praha 2, 120 00
 - 1. místopředsedkyni ing. Marii Hruško-
vou, Jerevanská 7, Praha 10, 100 00
 - místopředsedu doc. PhDr. Eduarda Gom-
bára, Nad Lesním divadlem 10, Praha 4,
142 00
 - místopředsedu ing. Ivana Voleše, Mende-
lova 542, Praha 4, 140 00
 - do funkce předsedy revizní komise ing. Jo-
sefa Roubíčka

Valná hromada SČA děkuje:

1. Arabskému odboru MZV a odboru kul-
turních a krajanových styků MZV za
účinnou pomoc.
2. Ministerstvu zahraničních věcí za mate-
riální a morální podporu činnosti Spo-
lečnosti česko-arabské.
3. Vedoucím a ostatním pracovníkům zastu-

pitelských úřadů arabských zemí v Praze
za jejich podporu činnosti SČA a za účast
na akcích pořádaných Společností.

4. Předsednictvu SČA za zajištění činnosti
Společnosti a zejména 1. místopředsed-
kyni ing. Marii Hruškové za neúnavnou
aktivitu a obětavost, s níž se věnuje za-
jišťování úkolů a propagaci Společnosti.
5. Všem členům, kteří se podílí a účastní na
akcích Společnosti.

Valná hromada SČA ukládá:

1. předsednictvu Společnosti

- a) rozpracovat záměry činnosti SČA a jed-
notlivých Sdružení přátel do konkrétních
termínů a zajistit a sledovat jejich plnění,
- b) sledovat maximální efektivnost jednotli-
vých akcí a usilovat o jejich maximální
možné mediální pokrytí,
- c) udržovat pravidelné kontakty se zastupi-
telskými úřady arabských zemí akredito-
vanými v Praze a spolupracovat s nimi
při zajišťování jednotlivých akcí,
- d) spolupracovat s arabskými krajanovými
a studentskými organizacemi a spolky
v ČR při konkrétních kulturních a propa-
gačních akcích,
- e) udržovat pravidelné kontakty s pobočka-
mi Společnosti v Brně, Ostravě, Olo-

- mouci, Plzni a v dalších městech, kde se pobočky vytvořily,
- f) udržovat kontakty s ostatními nevládními organizacemi a společnostmi, které mají shodné cíle s naší Společností, při rozšiřování povědomí české veřejnosti o jiných kulturách a civilizacích,
 - g) pokračovat v úzké spolupráci s Náprstkovým muzeem a s dalšími muzei a institucemi,
 - h) pokračovat ve vydávání čtvrtletního Bulletinu společně se Společností přátel Afriky,
 - i) vytvořit a umístit na Internet webovou stránku Společnosti.

2. všem členům

- a) aktivně se účastnit akcí pořádaných SČA, podílet se na jejich přípravě a zajištění,
- b) aktivně propagovat cíle SČA a získávat nové členy a přátele arabských zemí,
- c) ve svých kontaktech čelit negativní publicitě tisku a ostatních médií o arabských zemích a poukazovat na pozitivní aspekty našich vzájemných vztahů.

Valná hromada schvaluje nové předsednictvo SČA podle návrhu volební komise a potvrzuje ve funkcích předsedy jednotlivých Sdružení přátel (jmenný seznam bude uveřejněn ve 2. čísle Bulletinu 2001).

STÁTNÍ SVÁTKY A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Blahopřejeme spřáteleným zemím

Společnost česko-arabská a Společnost přátel Afriky si připomínají významná výročí spřátelených zemí Ghany, Kuvajtu, Libérie, Maroka a Sýrie, jež připadají na první měsíce nového roku.

- **Kuvajt** si připomíná v měsíci únoru dva významné dny: 25. února nástup Abdalláha al-Sabáha na kuvajtský trůn (1950) a smutnou zkušenost s iráckou agresí, kterou si připomínají Kuvajťané 26. února (1991).
- **Maroko** vzpomíná 3. března nástup Hasana II. na marocký trůn v roce 1961, otce současného krále Muhammada VI. Mladý král řídí zemi od 24. července 1999.
- **Ghana** oslavuje 6. března Den nezávislosti, kterou získala v roce 1956 jako první britská kolonie na africkém kontinentu.

- **Sýrie** – 8. března si každoročně Syřané připomínají nástup strany Baas k politické moci v zemi v roce 1963 a 17. dubna oslavují Den nezávislosti, kterou Sýrie získala po druhé světové válce v roce 1946.

- **Libérie** přes veškeré problémy si připomíná významné datum 12. března – vyhlášení republiky. V roce 1847 vznikl první západoafrický nezávislý stát s republikánským zřízením.

U příležitosti těchto významných dnů vyjadřují obě naše Společnosti touto cestou, především všem pracovníkům zastupitelských úřadů akreditovaných v České republice, přání mnoha úspěchů v životě Ghany, Kuvajtu, Libérie, Maroka a Sýrie a současně vyjadřují své odhodlání nadále ze všech sil přispívat k rozvoji vzájemných vztahů, zejména svou činností a aktivním podílem na zajišťování vzájemných setkání a návštěv na všech úrovních.

Miroslav Houska

Spor o Jeruzalém (reminiscence)

Za úsvitu je z Hory Olivetské nádherný pohled na město. Zlatě se třpytí kupole Domu na skále, medově se mihotají obrazy barev Starého města, šedočervené střechy svítí do tmavých uliček, jimiž kráčela dlouhá historie. To je tedy Jeruzalém, „město míru“, jak zní překlad hebrejského názvu, ale také Al Kuds, „svaté město“, jak mu říkají Arabové. Sváté pro muslimy, sváté pro židy, sváté pro křesťany. Zkrátka, zde bydlí Bůh. Jenže který?

Byl prý zde pohřben Adam a jeho potomek Abraham zde chtěl svému Bohu obětovat syna Izáka. Ježíš zde prošel mystickým psychodramatem křížové cesty, zemřel tady a ke chvále svého Boha vstal z mrtvých. A Mohamed tu zaparkoval svého koně, předtím, než po žebříku vystoupil do nebe ke svému Bohu.

Všechno to se zde, v Jeruzalémě, událo téměř na stejném místě, kolem Chrámové hory, které muslimové říkají Haram aš Šaríf. A tady, v Jeruzalémě, vznikla proto tři monotheistická náboženství. Tři náboženství, jejichž hlavní ideou je věčný život a mír, přinejmenším v duši.

Jenže dnes – jak konstatují návštěvníci Jeruzaléma – tu nezáří ani tak svaté ideje jako spíš jen vzpomínky a některé monumenty. Blížkost tří věrouk tady nesbližuje, nýbrž rozděljuje, jejich podobnost je na obtíž. Tady nejsou všichni lidé bratry, nýbrž všichni bratři nepřáteli. Dnes tu stačí procházka cynického generála kolem „svaté hory“ vyvolat výbuch, jenž uvede celou oblast na pokraj války.

Takové okamžiky nejsou ovšem v dějinách Jeruzaléma ojedinělé. Za posledních tří tisíce let se odehrálo 40 válek o Jeruzalém. Sedmáctkrát byl Jeruzalém zcela nebo částečně pobořen, dvanáctkrát se tam změnilo vládnoucí náboženské zaměření. Jeho obyvatelé byli více než stokrát vyhladováni, vyhnáni a také, například od křesťanských křížáků, „v hrncích vaření“.

Dnes je Jeruzalém překážkou na cestě ke smíření mezi Izraelci a Palestinci i křesťany na

celém světě. Má sice jen něco přes půl milionu obyvatel, ale „přes miliardu obyvatel spirituálních, kteří mají na toto město svůj názor, ale téměř nikdy totožný“, jak konstatoval bývalý místostarosta města Meron Benvenisti.

I při nekonečně se táhnoucím jednání Palestinců a Izraelců o konečném postavení Jeruzaléma chtějí všichni zvláště onu „svatou výšinu“ jen a jen pro sebe. Barak sice navrhol předat Arafatovi palestinské čtvrtě Šuafat nebo Abu Dis, ale „Chrámovou horu“ si chtěl ponechat přesto, že dosud je, na základě rozhodnutí někdejšího izraelského ministra Moše Dayana po válce z roku 1967, ve správě islámské nadace WAQF. Arafat je v tomto ohledu proti Barakovi a jeho návrhu: „Dávám přednost možnosti, že budu oddělán Izraelcem, než abych byl zabit Palestincem, protože se chci vzdát našeho Jeruzaléma“.

Rozhořely se i debaty, kdo žil v Jeruzalémě dřív a déle. Na oslavy 3 000 výročí židovského Jeruzaléma reagovali Palestinci tvrzením, že oni zde žili už před 5 000 lety. „Ano, Palestinci zde žili a žijí dodnes, ale my jsem zde žili ještě dřív a tedy déle“, říká starosta Jeruzaléma Ehud Olmert. Nato reaguje neoficiální starosta východního Jeruzaléma a potomek staré palestinské dynastie Faisal Huseini takto: „Za posledních 3 000 let zde Židé vládli pouze 600 let“.

Dochází i k náboženským disputacím. Vrchní rabin Meir Lau se ptá: „Víte, jak často se slovo Jeruzalém objevuje v Thóře? 587 krát! A Sion? Ještě 151 krát! A kolikrát arabský ‚Al Kuds‘? Ani jednou!“ Co na to jeruzalémský mufti Akrima Sabri? „Chrámová hora není žádnou chrámovou horou, to je vědecky dokázáno. Od okamžiku, kdy Izraelci obsadili východní Jeruzalém, zuřivě hledají pozůstatky svého vládnutí. Nic nenašli. Bůh by taky nechtěl pojmenovat tento kopec Haram aš Šaríf, kdyby tam byl někdy stál židovský templ...“

Diskuse o minulosti pokračuje – a to je v pořádku. Jenže co se současností a budouc-

nosti? Jeruzalém dnes nežije jen prastarými, biblickými slovy, ale i reálným životem. Slova, pravda, mají velkou, symbolickou hodnotu, ale bez reality ztrácí město svůj charakter živého prostředí. Jak ten charakter v dnešní situaci zachránit?

Pokusy se samozřejmě objevují. Premiér Barak nadhodil, že z Jeruzaléma by se dala udělat zmenšenina Předjordánska: město s několika arabskými čtvrtěmi obklopenými židovskými sídlišti. Zmíněný už Benvenisti odporoval: „To ale nejde, to by nevedlo k autonomii, ale k apartheidu!“ Někteří zahraniční diplomati, například německý velvyslanec těsně předtím, než nastoupil do funkce, vidí řešení v internacionalizaci města. Izrael je samozřejmě ostře proti. Zemřelý jordánský

král Husejn vyslovil jednou ideu, že Staré město by se mělo dostat „pod suverenitu boží“. „To zní dobře – řekl na to Palestinec Huseini – ale řekněme si, o kterého boha půjde?“

Diskutuje se o nějakých „kreativních řešeních“, například o vzdání se koncepce suverenity: „Každá ze stran by měla souhlasit s rozdělením města, aniž by je chtěla ovládat.“

Všechno se zdá zatím nereálné. Ale možná přece jen někdo najde ona magická slova, jež by reagovala na skutečnost, že „kromě nás existuje ještě někdo jiný, kdo má toto město rád.“ Jinak by se z Jeruzaléma mohl brzy stát hřbitov plný monumentů sice, ale zavalený nevládnou, bezútěšnou pouští...

Bořek Homola

Mezinárodní vědecká konference AFRIKA 2000

Konferenci pořádala Společnost přátel Afriky společně s Ústavem Blízkého východu a Afriky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Motivaci dalo několik kalendářních údajů, vybízejících k zamyšlení o minulých desetiletích i o dalších perspektivách. Mimo přelom tisíciletí šlo o 40 let od Roku Afriky a tedy o bilanci nezávislého vývoje na jih od Sahary. Podobně si 40 let své vzdělávací a výzkumné činnosti připomněla také univerzitní afrikanistika. Pro Společnost přátel Afriky konference znamenala vrcholnou akci v jubilejním 10. roce jejího působení.

K vlastnímu průběhu konference: Konala se v historické budově Karolina. Zúčastnilo se asi 80 afrikanistů, z nich zhruba polovina ze zahraničí. Šlo jednak o významné odborníky ze 14 států čtyř kontinentů (SRN, Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Itálie, Francie, Nizozemsko, Británie, Jižní Afrika, Nigérie, Ghana, Demokratická republika Kongo, USA, Izrael), jednak o studenty (z Bratislavy, Lipska, Mnichova a africké studenty z Prahy). Na slavnostním zahájení hovořili po úvodním slovu svolavatele (L. Kropáček) ředitel afrického odboru českého MZV Mgr. J. Siro, prorektor UK pro zahraniční styky prof. J. Kraus, představitel všech čtyř velvyslanectví subsaharských států s rezidencí v Praze a vedoucí pracovníci projektu české rozvojové pomoci. Úvod doplnily referáty zásadního obecného významu: o africké politice v historické perspektivě (P. Chabal z Londýna), o některých aktuálních problémech občanské identity v afrických státech (P. Geschiere z Leidenu) a o ekologické problematice (J. Hlaváček, náměstek českého ministra životního prostředí).

Další přednášky (celkem 26) a diskuse byly rozděleny do dvou sekcí. První se dále zabývala některými obecnými otázkami, jako je postavení Afriky v globalizovaném světě, integrace, konflikty a zvláště pak hlavní rysy a výrazné ne-

dostatky afrického postkoloniálního státu. Tato velmi aktuální témata rozvířila skutečně rozsáhlou diskusi. Na tyto okruhy navázal výklad o právních rádech v afrických státech a některé případové studie antropologického a etnografického charakteru. Otázkám života na pokraji společnosti byl věnován jednak referát z Jižní Afriky, jednak z Keni (přednášející Američan Ph. L. Kilbride tu spojil výsledky svých výzkumů v Nairobi s určitými implikacemi pro Českou republiku). K českým příspěvkům se v této sekci připojily informativní referáty o současných práci na druhé části projektu *Africana Bohemica*, který shrne bibliografii české afrikanistické produkce 90. let, a o české tradici etnografického studia Afriky. Pozornost vzbudil také rozbor známé Bernalovy knihy *Black Athena*, který přednesla L. Drozdíková z Bratislavy.

Druhá sekce shrnovala referáty z dalších specializovaných okruhů. Šlo zvláště o zdravotnictví (zdravotní aspekty sociálních změn, dopady AIDS na demografický a socio-ekonomický rozvoj, kombinace moderní standardní terapie s africkým tradičním léčením v jihoafrické multikulturní společnosti), o některé stránky terciárního školství, o důsledky modernizace pro etnografickou práci (zkušenosti Svobodné univerzity v Berlíně), o literaturu (odraz demontáže apartheidu v soudobé jihoafrické literatuře, aktuální témata svahilské literatury, názory Wole Soyinky na současnou africkou společnost), o jazyk a společnost (případová studie o Ugandě) a o analýzu soudobých archeologických výzkumů v Keni.

Konference byla účastníky všeobecně hodnocena jako dobře pojatá a pro všechny přínosná. Organizátoři počítají s tím, že do léta 2001 vydají sborník shrnující přednesené referáty a některé prvky diskusí, které vyvolaly. Na jeho redakci pracují L. Kropáček a P. Skalník.

Luboš Kropáček
místopředseda Společnosti přátel Afriky

Návštěva prezidenta Václava Havla v Saúdské Arábii a Kuvajtu

Na dny 10. až 15. února byla plánována návštěva prezidenta České republiky Václava Havla, doprovázeného početnou obchodní a kulturní delegací, do Saúdské Arábie, Kuvajtu a Spojených arabských emirátů. Vzhledem k neočekávanému onemocnění prezidenta byla návštěva ukončena již 12. února po návštěvě Kuvajtu. Členy delegace byli vedle náměstka ministra zahraničních věcí Hynka Kmoníčka, náčelníka generálního štábu České armády generála J. Šedivého, náměstka ministra průmyslu a obchodu F. Kubelky a představitelů Kanceláře prezidenta republiky i obchodníci a umělci. Obchodní část delegace vedl prezident Česko-arabské obchodní komory (ČAOK) a místopředseda Společnosti česko-arabské (SČA) ing. Ivan Voleš, členem delegace byl rovněž předseda Společnosti česko-arabské ing. Josef Regner.

Návštěva byla zahájena v Rijádu, hlavním městě Saúdské Arábie, kde byl prezident České republiky přijat králem Fahd Bin Abdulazizem Al Saúdem a řadou saúdskoarabských vládních hodnostářů. Členové české obchodní delegace byli nejprve přijati na vedení Rady saúdskoarabských obchodních komor a poté proběhla jednání s obchodními partnery na Rijádské obchodní a průmyslové komoře. Došlo rovněž k významnému přijetí u ministra obchodu Saúdské Arábie, kterého se zúčastnil náměstek ministra ing. Kubelka, prezident ČAOK ing. Voleš a předseda SČA ing. Regner.

O vzájemných vztazích se Saúdskou Arábií lze konstatovat, že se začaly intenzivněji rozvíjet od navázání diplomatických vztahů v roce 1996, zejména po otevření české ambasády v Rijádu. Pro reciproční otevření saúdskoarabského zastupitelského úřadu v Praze, o němž se dlouho jedná, byl během návštěvy učiněn důležitý krok podpisem smlouvy o jeho umístění. Obchodní styky se Saúdskou Arábií existovaly již před navzájemnými diplomatickými styky, abčak význam-

ným impulsem pro jejich rozvoj byl podpis prvního kontraktu na vývoz investičního celku (kovárny) v hodnotě cca 12 milionů dolarů, k němuž došlo v uplynulém roce 2000. O dalším investičním celku (trubkárně) vedla jednání, u příležitosti oficiální návštěvy, firma PSJ Novotech. Některé české firmy dokonce projednávaly otevření vlastní kanceláře v Džiddě. Zajímavé možnosti spolupráce projednávali i další členové dvacetičlenné obchodní delegace: výstavbu železniční tratě v oblasti svatých měst Mekky a Medíny, výstavbu tunelů pro chodce v Rijádu, dodávky nákladních automobilů Tatra, dodávky potravin či spolupráce v lázeňském cestovním ruchu, kde již existují dobré zkušenosti firem Sara Group nebo Médea Bohemia, jak potvrdili jejich představitelé pan Chamas a pan Dvořák. Řada firem ze Saúdské Arábie projevila živý zájem o možnosti investic v České republice. Předseda ing. Regner informoval při oficiálních jednáních o činnosti naší Společnosti i formou předání výroční zprávy o naší činnosti v arabštině.

V neděli 11. února v odpoledních hodinách odletěla oficiální delegace do Kuvajtu. Prezident republiky s chotí byli uvítáni kuvajtským emírem a dalšími hodnostáři. Celá delegace byla ubytována v paláci El Bayam, který slouží pouze vládním hostům. Po večerní recepci na počest prezidenta ČR jednal předseda SČA s novinářkami paní Olgou Skalkovou z Hospodářských novin a Pavlou Novákovou z Lidových novin a informoval je o činnosti Společnosti. V pondělí v ranních hodinách byli členové delegace informováni o zhoršení zdravotního stavu hlavy státu a o rozhodnutí jeho sboru ukončit státní návštěvu. Kuvajtský emír poskytl prezidentovi republiky své osobní letadlo, což umožnilo ostatním členům delegace pokračovat až do večerních hodin v programu.

V Kuvajtu, vřejeji než v Saúdské Arábii, byly přivítání členové vojenské části delegace, zejména oba veteráni z války v Zálivu plk. Sitta a por. Janda. Obchodní část delegace absolvovala jednání na Kuvajtské obchodní komoře, kterého se z kuvajtské strany zúčastnila téměř stovka představitelů obchodních a průmyslových kruhů. Kuvajt patří k těm zemím Zálivu, kde mělo již od 60. let tehdejší Československo velmi dobré pozice. České firmy zde budovaly infrastrukturu, známé jsou hřibovité vodní věže, kterých zde bylo postaveno kolem čtyřiceti, dále linky vysokého napětí, provedly zde hydrologický průzkum a vrtání studní, dodávaly do Kuvajtu automobily, tiskařské stroje, textil, sklo, potraviny, bižuterii a další komodity. Bohužel, po válce v Zálivu došlo k omezení vzájemných obchodních styků. Jedním z cílů této mise bylo tudíž znovu rozvinout vzájemné obchodní vztahy. Zástupci kuvajtských firem

jak během jednání na obchodní komoře, tak i při odpoledním jednání v hotelu Messila projevovali zájem o spolupráci v řadě oborů.

K úspěchu cesty nepochybně přispěla rovněž vystoupení kulturní části delegace, zejména houslisty Jaroslava Svěčeného a pianistky Marie Synkové a rovněž fotografa Karola Benického. Lze jen litovat, že se nepodařilo navštívit i Abu Dhabi a Dubai, neboť Spojené arabské emiráty jsou nejsilnějším obchodním partnerem ČR mezi arabskými zeměmi již po čtyři roky. Dodávky investičních celků, například turbosoustrojů pro elektrárnu Um el-Nár nebo nákladních automobilů Tatra by nepochybně mohly být rozšířeny. S tímto cílem pracuje v Emirátech řada zastoupení českých firem, k nimž patří především Tatra, Škoda Plzeň, Škoda export, Preciosa a další.

Josef Regner
předseda Společnosti česko-arabské

MUDr. Vlasta Kálalová - Di Lottiová – k třicátému výročí její smrti

Je tomu letos 30 let, kdy jsme ve smutném předjarním dni 20. února 1971 doprovázeli na poslední cestě na bernartický hřbitov velkou humanistku, lékařku a upřímnou propagátorku česko-arabského přátelství, MUDr. Vlastu Kálalovou – Di Lottiovou. Prostou rakev z ohoblovaného dřeva kryla bagdádská moskytiéra. V dlouhém smutečním průvodu šli snad všichni bernartičtí občané a mnoho hostů a mezi nimi zástupci země, kterou vedle své vlasti milovala nejvíce – členové iráckého velvyslanectví z Prahy. Všichni jsme si uvědomovali, že se loučíme s jednou z největších ženských postav naší soudobé kulturní historie, která si plně zaslouhuje označení „český Schweitzer“, kterým ji oslovily irácké delegátky prvního poválečného světového kongresu žen v New Yorku v roce 1946. Její životní dílo daleko přesahuje české hranice a stává se majetkem celosvětovým. Bylo to totiž zvláště její neú-

navné působení v Mesopotámii, které ji zařadilo k největším humanistům schweitzerovského typu. Její význam pro česko-arabskou vzájemnost připomíná dnes také krásná pamětní deska na domě v Bernartcích, kde se 26. 10. 1896 narodila.

Již během svého studia na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze navštěvovala současně přednášky na fakultě filozofické, a tak vedle hlavních jazyků evropských zvládla i arabštinu, perštinu a turečtinu. Když ještě jako medička slyšela ve spolku lékařů profesora Hlavu přednášet o exotické patologii, vznikl její plán odejet po promoci na Střední východ a věnovat se studiu tropické medicíny.

Vyzbrojena jazykovými znalostmi a nesmírným nadšením, podporovaným i prezidentem Masarykem, odjela koncem roku 1924 na Východ. První její zastávka byla v tureckém Cařihradě. Zde se také seznámila s lidmi, kteří jí umožnili její cestu do Bagdádu.

Do Iráku se dostává na jaře 1925. Otvírá si nejprve ordinaci v nejrůšnější čtvrti Mejdán, ale již v létě pronajímá rozsáhlý dům v centru starého města v uličce Jeptišek, nedaleko hlavní tepny města – dnešní ulice Rašidovy. Zde zřizuje malou nemocnici o 20 lůžkách, brzy známou v celé tehdejší Mezopotámii jako „Mustausaf Čechoslovak“.

Ústav byl vyhledáván hlavně pacientkami, jejichž ošetřování lékaři – muži bylo tehdy prakticky nemožné. Vždyť Káhalová byla po několik roků jedinou lékařkou – ženou v celé zemi! Pracovala v ambulanci, operovala, navštěvovala pacienty stále sama, ve dne v noci, v létě, v zimě. Pomáhala jí nejprve česká ošetřovatelka Ruth Tobolářová a později Marie Marianiová.

Přes velké pracovní zatížení pracuje i vědecky. Zabývá se problémem leishmaniosy, rozšířeného infekčního kožního onemocnění (tzv. bagdádské boule), jehož původce přenáší tzv. písečná muška pronikající sebestuší moskitiérou. Všimla si, že zhojená leishmaniosa má za následek doživotní imunitu, a proto vyzkoušela přenos vlastní aktivně imunizované tkáně transplantací kůže na dosud nepostíženého člověka. Metodu vyzkoušela nejprve na své ošetřovatelce a na svých dvou dětech, kterým transplantovala úzký proužek z okraje jizvy na svém koleně. Provedla ještě několik dalších úspěšných imunisací a svoji metodu publikovala v prestižním britském časopise. Badatelský zájem neomezuje ovšem jen na toto rozšířené onemocnění. Věnovala se intenzivně i boji s dalšími chorobami, jak o nich informuje v odborném tisku.

Nesmírně záslužná je i její činnost veřejná. Jako členka lékařské komise pro omezení dětské úmrtnosti (v té době dosahovala až 50 %) dává např. návrh, aby napříště nebyla připuštěna do kurzu pro porodní asistentky žádná žena, která nemá základní školní vzdělání! Učí zdravotvědu na prvních dívčích školách, které vznikají ve dvacátých letech. Účastnila se také slavnostního otevření Lékařské fakulty v Bagdádě 4. dubna 1930 a zastupovala naši vlast mezi čestnými hosty iráckého krále.

Bagdádský pobyt se stal však také mezníkem v osobním životě Káhalové. Seznámila se zde s Italem Jiřím Silviem Di Lottim, Jiří se naučil dobře česky a přijal československé občanství. V Bagdádě se narodily také jejich dvě děti – syn Ratbor (28. 7. 1928) a dcera Drahomila Lydia (26. 1. 1931).

Sedm roků obětavé a vyčerpávající činnosti v horkém prostředí a v primitivních hygienických podmínkách však nezůstalo bez vlivu na zdravotní stav lékařky. Téměř celou zimu 1931 – 1932 je upoutána na lůžko. A tak nakonec na jaře 1932 opouští Bagdád. Nikdy jej však neopustila ve svých myšlenkách.

Ve vlasti se po zotavení vrhá znovu do práce v Československém červeném kříži a později ve své ordinaci v Bernartcích u Tábora. Zde na zahradě otcovského domu, na úsvitě svobody 8. května 1945 zavraždili němečtí fašisté jejího manžela a obě děti před jejími zraky. Sama přežívá rány, které považovali nacisté za smrtelné.

Hrůzný osud poznamenal celý další život velké lékařky. Všechny své síly dává k dispozici na pražské II. chirurgické klinice a pomáhá zachraňovat životy válečných obětí. V roce 1946 se účastní světového kongresu žen v New Yorku a svůj pobyt spojuje s přednáškovým turné o Československu po celých Spojených státech.

Odchází na odpočinek do rodných Bernartců, kam za ní přijíždí mnoho známých z celého světa. Ve svém arabsky zařízeném domě s nimi vede dlouhé rozhovory o životě a lidství a sama, ač životem těžce zasažena, vášnivě zapaluje k lásce mezi lidmi a rozdává další naděje a bezmeznou víru ve vítězství humanitních ideí. Snažila se tím plnit i přání svého bagdádského přítele filozofa Numána: „Zasít mezi Východem a Západem zrno, z něhož by vyrostly klasy, které přinesou sterý užitek pro celé lidstvo“. Umírá v písecké nemocnici 15. 2. 1971, žije však stále v našich srdcích.

Jaroslav Slípka

IWALEWA-Haus v roce 2001

Naši afrikanisté vědí, že Bayreuth není jen Richard Wagner. Vědí, že tam působí Africké středisko Bayreuthské univerzity, nazvané moudrým jorubským příslovím IWALEWA. Za 20 let středisko vydalo desítky publikací a uspořádalo četná představení a objevné výstavy k popularizaci současné kultury rozvojových zemí, především Afriky, přičemž se zvláště zaměřilo na ryzí umění tzv. přechodného období od tradiční rituální k moderní individuální nezávislé výtvarné tvorbě. Známe spolupráci zakladatele IWALEWA-Hausu prof. Ulli Beiera s naším Náprstkovým muzeem. Bayreuthské středisko také poskytlo našemu afrikanistovi nezištně svou literaturu v době, kdy ji nemohl objednat.

Pro jubilejní rok IWALEWA-Haus ovšem naplánoval řadu přitažlivých akcí. Především informoval o svých výstavách, které jsou našim zájemcům relativně dostupné, je-li Bayreuth téměř „za kopečky“. V ulici Münzgasse 9 bude na jaře od 23. března do 4. června 2001 výsta-

va vybraných maleb a grafik z Afriky, Indie, Austrálie, Papuy Nové Guineje a Haiti – z fondů střediska. Od 1. července do 23. září 2001 bude vystaveno umění ze Zimbabwe a v Zimbabwe (kromě typických kamenných soch také malířství, grafika, fotografie aj.). Třetí výstava v IWALEWA-Hausu od 19. října 2001 do ledna 2002 bude věnována oblečení a textilu v Africe v proměnách času – od tradičních látek a šatů až po moderní oblékání a módu.

Bayreuthský IWALEWA-Haus je otevřen v úterý, středu, sobotu a neděli od 14 do 18 hodin, ve čtvrtek a v pátek od 10 do 18 hodin. Od září 2000 zahájili internetový projekt nazvaný „anase ateliér afrického umění“.

Internetová adresa Iwalewa-Hausu je www.uni-bayreuth.de/Afriknologie/iwalewa.

Alois Wokoun

Poznámka redakční rady: Podle zájmu doporučuje uspořádat zájezd na některou z výstav v roce 2001.

Výzva k členům Společnosti

1. Získejte v okruhu svého působitě školy pro soutěž dětí „Afrika dětskýma očima“. Podrobnosti najdete v Bulletinu č. 4/2000 na straně 23.
2. Zaplatte členský příspěvek a pokud jej poukazuje poštovní spořitelnou, žádejte, aby nám uváděli jméno plátce. Opět došlo několik převodů jen s číslem účtu plátce.

Děkujeme

AFRIKA

„Reportéra – kouzelníka“

Tak nazval Jacques Meunier svoji recenzi knihy „Eben. Africká dobrodružství“ polského „zuřivého reportéra“ Ryszarda Kapuscinského v pařížském deníku Le Monde 17. listopadu 2000. Francouzský recenzent hned na začátku vskutku brilantním způsobem charakterizuje výraznou postavu polského novináře těmito slovy: „Cítit se sám ztraceným, cizí, často navštěvovat zpustošené země, kde probíhají války, státní převraty a revoluce. Být privilegovaným svědkem, který je uprostřed komedie a chaosu, odhalovat diktatury a zkoumat pády totalitních režimů, paběrkovat snímky a příběhy. Přijímat nesmyslná rizika beze strachu. Dělat z novinařství trampolínu literatury. Hle, to podstatné, co motivuje Ryszarda Kapuścińskiho.“

Ve Francii byly již dříve vydány Polákovy knihy o habešském císaři, perském šachovi a „Imperium“. Kapuscinského nejnovější „Eben“ vyšel v pařížském nakladatelství Plon. Podle Meuniera má Kapuściński dvě tváře – vojáckého rváče a poustevníka. Tento dlouholetý dopisovatel Polské tiskové kanceláře (Pol-

ska Agencja Prasowa – PAP), publikující v různých polských i mezinárodních časopisech, se totiž vždy stáhne do svého varšavského bytu, kde pak v klidu a tichu hledá smysl toho, co viděl a zažil. A bylo toho mnoho. Převelice. Značná část černého kontinentu od Dáresalámu až po Dakar. Ryszard Kapuściński přitom mnohokrát stál tvář v tvář smrti. Prošel dvacet sedmi revolucemi, byl čtyřikrát odsouzen k trestu smrti a v roce 1966 v Nigérii nechybělo mnoho a byl by zaživa upálen povstalci.

Kapuscinski si od samého začátku uvědomoval, že je bělochem v černé Africe, a tudíž obviňován Afričany z viny na jejich koloniálním utrpení. Africkým černochům řekl: „Vy jste byli kolonizovaní? Ale pro nás Poláky je to podobné! Po stotřicet let jsme byli kolonií třech cizích států, navíc ke všemu bělochů!“ Dívali se na něho s údivem a podezřívostí. Podobně i my, Češi a Slováci, jsme právě tak jako Poláci nikdy neměli žádné kolonie!

Josef Poláček

Důležité informace

Navštivte webové stránky Společnosti přátel Afriky!

www.spa.africaonline.cz

Pište nám na mailové adresy!

spa@africaonline.cz

czarabsoc@email.cz

Výzva pro zájemce

– prezentujte svou přednášku na mezinárodním setkání Cesty 2001

HLEDÁME LEKTORY PRO TŘETÍ TISÍCILETÍ

– nabídněte témata své přednášky pro 14. Mezinárodní setkání cestovatelů CESTY 2001, které pořádá Klub cestovatelů Hanzelky a Zikmunda GLOBE Prosiměřice ve spolupráci s Obecním úřadem v Prosiměřicích u Znojma. Setkání proběhne ve dnech 27. – 28. října 2001.

Motto setkání:

Ráje bez andělů – lidé a příroda verzus civilizace

Obrácíme se na všechny cestovatele, světoběžníky, fotografy, kteří by mohli nabídnout kvalitní půlhodinové povídání s diapozitivy z jakéhokoliv kouta naší stále ještě nádherné Země. Z nabídnutých témat vybereme 17 přednášek do hlavního programu 14. ročníku Mezinárodního setkání cestovatelů CESTY 2001.

Témata přednášek mohou být zaměřena naprosto volně podle zájmu, profese či záměru autora. Přesto dáváme přednost okruhům v následujícím pořadí:

- a) **přírodní a kulturní památky zapsané do listiny Světového dědictví lidstva – UNESCO,**
- b) **přednášky mající nějaký vztah k mottu setkání,**
- c) **ostatní témata.**

Při vaší nabídce doporučujeme přihlídnout k originalitě, obtížnosti, dobrodružnosti a dramatičnosti získání záběrů či dostání se do dané oblasti, sportovnímu výkonu, objektivnosti, kvalitě snímků a doprovodného slova, případně s hudebními ukázkami, celkovému sestavení a vzhledem k délce 30+5 minut i výstižnosti a stručnosti přednášky. Proto je lépe představit v přednášce menší lokalitu určité oblasti či problém, nikoliv téma, které nelze v půlhodině zodpovědně a kvalitně obsáhnout.

Prosíme rovněž o výstižný název přednášky se stručně popsáním obsahem a případně dalšími údaji (kdy, kdo, kde, jak atd.). Nabídky přijímáme písemně či e-mailem do konce července 2001. Během srpna 2001 oznámíme autorům výsledek výběru. Vybraní lektori obdrží honorář 300,- Kč po přednesení přednášky. Do konce srpna 2001 bude kompletní přednáškový program setkání CESTY 2001 zveřejněn na webových stránkách a v klubovém zpravodaji Speciál GLOBE.

Výkonný výbor Kc H+Z Globe Prosiměřice

Kontaktní adresa:

Kc H+Z GLOBE Prosiměřice 162, PSČ 671 61

Ing. Hladík • tel.: 0624 – 271297, 271125 • e-mail: hladikglobe@post.cz

Děti a svět 2001

Propozice 8. ročníku

1. Hlavní téma:

Přednostními náměty prací jsou zajímavosti, vlastní poznatky a prožitky ze světa, z pobytů v zahraničí, z poznávání cizích zemí, v případě zahraničních účastníků i výpovědi o vlastní nebo navštívené, poznané zemi.

2. Soutěžní kategorie:

- A – děti do 10 let – výtvarné práce
- B – děti do 15 let – výtvarné práce
- C – mládež do 19 let – výtvarné práce
- D – děti a mládež do 19 let
– foto a literární práce

3. Doporučené techniky:

Malba, ktesba, koláž a ostatní volné výtvarné techniky, grafika a literární výtvary v rozsahu 3 – 7 stran textu, všechny práce odeslané e-mailem (v libovolném grafickém a textovém formátu) na jednu z kontaktních adres Klubu.

4. Soutěžní podmínky:

- a) Soutěžící uvede v příloze název práce a kategorii, své jméno a příjmení, adresu školy – případně vlastní, věk a kategorii, rok vytvoření práce (prosíme o úplnost údajů).
- b) Soutěžící ve všech kategoriích mohou soutěžit individuálně i ve skupině.
- c) Každý soutěžící může zaslat nejvýše tři práce.
- d) Uzávěrka došlých prací je 30. června 2001 v e-mailových schránkách KC H+Z GLOBE Prosiměřice.
- e) Výsledky soutěže budou soutěžícím sděleny prostřednictvím internetových stránek <http://globe.euweb.cz>, vítězové budou oceněni věcnými dárky do konce roku 2001 klasičkou poštou.

- f) Vyhlašovatel si vyhrazuje právo užívat soutěžní práce k výzdobě při vlastních akcích, výstavách a pro potřeby spoluvyhlašovatelů.
- g) Práce, které nesplní požadavky tématiky, technikou či s neúplnými údaji, nebudou zařazeny do hodnocení, ani účastnické listiny.
- h) Vyhlašovatelé doporučují mladým tvůrcům věnovat zvýšenou pozornost pamětihodnostem zapsaným v listině World Heritage of UNESCO.
- i) Soutěžní a zejména vítězné práce mohou být zveřejněny v rámci našich internetových stránek.

5. Spoluvyhlašovatelé soutěže

Děti a svět 2001 jsou:

Česká orientalistická společnost
Společnost přátel Afriky – Praha
Společnost česko-arabská – Praha
Společnost přátel Mongolska – Praha
Klub Asia (Čína – Mongolsko) – Praha
Školský úřad – Znojmo
Obecní úřad – Prosiměřice
Základní škola – Prosiměřice

6. Adresa vyhlašovatele soutěže:

Kontaktní adresy:

**Klub cestovatelů Hanzelky a Zikmunda
GLOBE**

Prosiměřice, 671 61 Prosiměřice 612/149

tel.: **0624 / 271 125, 271 297,**

220 840, 271 673

e-mail: **hladikglobe@post.cz**

polakglebe@post.cz

Prosiměřice – prosinec 2001

Představujeme nová loga našich Společností

Bohům patří úlitba

Vladimír Klíma: Bohům patří úlitba. Edice cestopisů Nakladatelství Lidové noviny, brož., 240 stran, doporučená cena 199 Kč.

Kniha zavádí čtenáře do Afriky, zejména do Ghany. Autor Vladimír Klíma vtělil do knihy poznatky dvou svých profesí. Po dlouhá léta se v Orientálním ústavu Akademie věd zabýval právě africkými studii, v roce 1994 působil na černém kontinentu jako diplomat (od roku 1994 velvyslanec v Ghaně, Togu a Burkině-Faso).

Klímův kolega, afrikanista Alois Wokoun sdělil, že ačkoli se podle titulu knížky zdá, že se zabývá jen africkou mytologií, najdou tu taktické rady i podnikatelé, kteří chtějí vstoupit do afrického prostoru. „Nicméně i v relativně moderní Ghaně přezívají tradiční rituály, jež by pružný neafrický obchodník měl znát a respektovat. Zájemce o podnikání v Ghaně by měl mít přehled o všech oblastech tamního současného života i o mentalitě jejích obyvatel, a to mu

kniha zasvěceného autora poskytuje,“ soudí Alois Wokoun.

Cestopisná Klímova kniha je podle jeho názoru také příručkou. „Kromě četných nejrůznějších praktických informací pro návštěvníky dnešní Ghany přináší přímé rady našim obchodníkům, jak tam takticky jednat a postupovat v konkurenci zavedených zahraničních firem. Přestože zlato v nástupnickém státě Zlatonosného pobřeží nepatří jen minulosti, varuje autor naše zlatokopecské dobrodruhy před ilegálními spekulacemi i podvodníky, zneužívajícími zájemce o těžbu zlata.“

I Klímova kniha by mohla být otevřena citátem z Čapka. Líčí totiž, čím se od nás Afričané odlišují, i v čem jsou nám podobní. Z jednotlivých kapitol, které prokládají africké zvířecí bajky, dýchá vůně Afriky, blýzkají se její barvy. Vedle rezidencí mocných nahlížíme i do duše obyčejného Afričana, který i po staletém působení katolických misíí uznává, že „úlitba patří bohům“.

Převzato: HN, 23. 3. 2001

Bulletin Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské

č. 1 – březen 2001, 9. ročník. Uzávěrka tohoto čísla byla 15. 2. 2001

Redakční rada: PhDr. JAROSLAV BUREŠ, CSc., Ak. sochař JIŘÍ ČERNOCH,
Doc. PhDr. EDUARD GOMBÁR, CSc., Mgr. MIROSLAV HOUSKA,
PhDr. JOSEF POLÁČEK, CSc., Doc. Ing. DANA ŠTEMBERGOVÁ, CSc.
PhDr. MARCELA PALÍŠKOVÁ, PAVLÍNA OČENÁŠKOVÁ

Návrh obálky: VLADIMÍR PECHAR
Uspořádala: Ing. MARIE HRUŠKOVÁ
Výroba: ESKIRA

Kontaktní adresa: **Jerevanská 7, 100 00 Praha 10, tel. (02) 71 73 12 59**

Společnost přátel Afriky – *webová stránka:* **spa.africaonline.cz**
– *e-mail:* **spa@africaonline.cz**
Společnost česko-arabská – *e-mail:* **czarabsoc@email.cz**

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha, č. j. NP 303/1994, ze dne 9. 6. 1994